

egu

Erhvervsgrunduddannelsen

**- når vejen til
uddannelse og job
ikke er helt ligetil**

**Til vejledere og
sagsbehandlere,
der skal rådgive og
vejlede unge om**

egu

**Få mere at vide
om **egu** på:**

www.egu.dk

www.kl.dk/egu

Her kan du også
downloade denne
pjece

Udgiver: KL
November 2009

Tryk: KL's trykkeri
Oplag: 2000

Indhold

Om egu - for vejledere	5
Hvem kan få et tilbud om egu?	6
Hvad er egu?	7
Hvem gør hvad?	8
Vejledning i egu	9
Uddannelsesplanen	10
Eksempel på uddannelsesplan	11
Praktikken	13
Skoledelen	14
Mange regler – men hvilke muligheder?	16

Cases

Kristoffer: Egu som vej til fast arbejde	6
Tina: Højskole og egu gav succes	12
Achmed: Når egu hjælper drømmen på vej	15

Om egu - for vejledere

Det har i mange år været målet, at flere unge skal have en uddannelse. For nogle unge er det dog et vanskeligt mål. Det kan være, fordi de har mødt barrierer gennem deres tidligere skoleforløb, eller fordi den traditionelle undervisningsform ikke motiverer dem. For nogle af disse unge vil erhvervsgrunduddannelsen (egu) være en god mulighed, fordi det er en uddannelse, hvor praktik fylder mere end teori. Egu er en uddannelse, som er skræddersyet til den enkelte, og som derfor kan være en god løsning for de unge, som skal overstå nogle barrierer, før de kan begynde på et job eller en erhvervsuddannelse.

Denne pjece er for de vejledere og sagsbehandlere, der møder den unge – i folkeskolen, på UU-centre (Ungdommens Uddannelsesvejledning), jobcentre, uddannelsesinstitutioner, i ungdomsskoler, produktionsskoler, på VUC, sprogskoler, socialcentre handicapcentre mv.

Pjecen skal give en større viden om egu og samtidig styrke den fælles viden vejledere og samarbejdspartnere imellem. Pjecen kan også give svar på de spørgsmål, der ofte stilles om supplerende støttemuligheder for egu-elever.

Sæt skub i egu!

I samarbejde med Undervisningsministeriet sætter KL skub i erhvervsgrunduddannelsen (egu) med projektet "Sæt skub i egu!".

Projektet varer til udgangen af 2009.

Projektet understøtter udbredelsen og kvaliteten af egu gennem en række delaktiviteter:

- Igangsættelse og medfinansiering af 13 lokale egu-projekter.
 - Udvikling af "den officielle egu-vejledning".
 - Udvikling af inspirationsmateriale til arbejdet med egu.
 - En større informationskampagne om egu.
- Etablering af et fagligt miljø med afholdelse af landsdækkende konferencer og temakurser for fagligt ansvarlige.

Find hele projektbeskrivelsen og tidsplanen på
www.kl.dk/egu

Mere information om egu på
www.egu.dk

Hvem kan få et tilbud om egu?

Egu er et uddannelsesforløb, der kan skræddersys til unge under 30 år, som ikke kan klare et almindeligt job, og som heller ikke lige passer ind i de almindelige ungdomsuddannelser.

De unge, som kan have gavn af egu, kan fx. være unge, som har indlæringsvanskeligheder, unge af anden etnisk baggrund med svage dansksproglige kompetencer, unge med personlige eller sociale problemer, eller unge, som er skoletrætte. Ledige unge, som møder på jobcenteret, og som har vanskeligt ved at få job og som på grund af problemer er droppet ud af andre uddannelser, kan også være målgruppen for egu. Der er tale om unge, som har motivationen for faglig og personlig udvikling. Men hvis de skal gennemføre, så har de brug for det individuelt tilrettelagte og støttende forløb, som egu er.

Gennem egu får de unge mulighed for at opnå personlige, sociale og faglige kompetencer, som de kan bruge, uanset om egu fører til, at de får fast arbejde eller fortsætter i en uddannelse.

Kristoffer: Egu som vej til fast arbejde

Kristoffer er 16 år og kommer fra en stabil og stærk familie. Han fungerer godt socialt og får støtte og opbakning hjemmefra. I skolen har Kristoffer dog svært ved at følge med fagligt og har lettere indlæringsvanskeligheder. Mange af problemerne skyldes, at Kristoffer kæmper med at læse pga. ordblindhed. Kristoffer får derfor, gennem UU-vejlederen på sin skole, kontakt til en egu-vejleder.

Egu-vejlederen laver sammen med Kristoffer en uddannelsesplan. Kristoffer bliver indskrevet i en egu-klasse i den lokale ungdomsskoles heltidsundervisningsafdeling, hvor han modtager specialundervisning. Han går i skole to dage om ugen og er i praktik tre dage om ugen. I ungdomsskolen bliver han styrket fagligt ved at deltage i undervisning i dansk og matematik og oplever samtidig en tryk og sikker introduktion til erhvervslivet igennem sin praktik. Det første praktikophold er i et byggemarked, hvor Kristoffer bliver en vellidt og stabil arbejdskraft.

Herefter kommer Kristoffer i praktik i en større lager- og grossistvirksomhed. Kristoffers chef har et stort socialt engagement og et rigtig godt øje for at gøre brug af Kristoffers potentiale. I starten består Kristoffers arbejdsopgaver af oprydning, derefter pakning og ordreplukning, og han får til sidst også ansvar i vareindleveringen og vareregistreringen. Kristoffer løser opgaverne og arbejder mere og mere selvstændigt. Praktikken er så vellykket, at Kristoffer bliver tilbudt en fast stilling i firmaet.

Hvad er egu?

Egu er en to-årig uddannelse, som udbydes af kommunen. Egu sigter mod at give direkte adgang til arbejdsmarkedet eller til en erhvervsuddannelse. Egu er en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det betyder, at de unge med egu får kvalifikationer, som kan bruges i et job. Hvis det ikke lykkes at finde job i direkte forlængelse af uddannelsen, har den unge ret til optagelse i a-kasse.

Egu er individuelt tilrettelagt, så uddannelsen er tilpasset den enkelte unges mål, interesser og evner. Egu-vejlederen tilrettelægger sammen med den unge en to-årig fleksibel plan (uddannelsesplanen). Planen består af en blanding af skoleundervisning (min. 20 uger og maks. 40 uger) og praktik i en eller flere private eller offentlige virksomheder. Praktikdelen fylder mest i uddannelsen, og dermed får den unge gode muligheder for at udvikle praktiske færdigheder og viden om arbejdsmarkedet. Skoledelen skal give den unge både boglige og praktiske kundskaber og færdigheder. Samtidig skal skoledelen skabe forudsætninger for fortsat uddannelse.

Egu varer normalt to år, og er en fuldtidsuddannelse. Er det ikke muligt for den unge at arbejde på fuld tid i praktikken på grund af f.eks. handicap, forlænges uddannelsen med det antal uger, der svarer til den nedsatte arbejdstid.

De normale to års uddannelse kan i særlige tilfælde forlænges med et ekstra års praktik. For over 19-årige, der i forvejen har arbejdet mindst et halvt på fuld tid, kan uddannelsen forkortes til 18 måneder.

Antal egu-aftaler indgået:

2005	801
2006	767
2007	789
2008	952

Konsfordeling:

	Mænd	Kvinder
2005	45,1	54,9
2006	49,3	50,7
2007	59,6	40,4

Aldersfordeling, pct.

	≤18 år	19-20 år	21-25 år	<25 år
2005	67,9	25,2	6,7	0,1
2006	65,7	23,9	10,0	0,4
2007	42,4	36,9	19,7	1,0

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse

Hvem gør hvad?

Alle kommuner har pligt til at tilbyde egu til deres egne borgere. Kommunen kan lade produktionsskoler og erhvervsskoler oprette og gennemføre egu. Kommunen modtager refusion og bloktilskud fra staten for egu-eleverne. Refusionen er efter de nye refusionsregler fra 1. august 2009 afhængig af kommunes elevantal og udgiften til de pågældende elever. Som egu-elev skal man godkendes til uddannelsen. Jobcenteret, Ungdommens Uddannelsesvejledning eller den lokale produktionsskole kan oplyse, hvor og hvordan godkendelsen foregår i den enkelte kommune.

Den centrale person omkring egu-eleven er egu-vejlederen, som sammen med eleven udarbejder uddannelsesplanen (uddannelseskontrakten), og som under hele uddannelsesforløbet er vejleder for egu-eleven. Sammen med eleven skal egu-vejlederen sammenkæde de forskellige elementer i planen. Egu-vejlederen er gennem hele forløbet en tilgængelig og støttende person, som har fokus på alle elementer i uddannelsen – både de faglige, de personlige og de sociale.

Før egu-planen kan sættes i værk, ligger der ofte et stort forarbejde. Det er nødvendigt for at finde ud af, om egu er det rigtige tilbud til netop den pågældende unge.

Forarbejdet består i samtaler med den unge for at finde ud af, om den unge er motiveret. Der kan også være samtaler med forældre, kontaktlærere, skoler og kuratorer, hvor formålet er at finde ud af, hvilke særlige behov den unge har, og hvilken form for støtte den unge har brug for i uddannelsen.

Når hele uddannelsen er gennemført, modtager eleven et uddannelsesbevis. Beviset skal udfærdiges af den skole, hvor eleven sidst har haft ophold. I praksis kan det ske i samarbejde med egu-vejlederen, der har fulgt elevens forløb.

Hver gang eleven har gennemført det enkelte praktikophold og skoleophold tilfredsstillende i forhold til uddannelsesplanen, udsteder praktikvirksomhederne og skolerne et bevis. Disse beviser kan evt. bruges til meritoverførsel, hvis eleven ophører før tid for at overgå til anden uddannelse.

En egu-sag består af:

- vejleder eller sagsbehandler møder den unge, og der rejses en ansøgning om egu
- der udarbejdes en uddannelsesplan
- der findes praktiksted
- der findes egnede uddannelsessteder
- der afholdes vejledningssamtaler, samtaler med vejledere, forældre og andre samarbejdspartnere
- afslutning på forløbet

Vejledning i egu

Vejlederen i egu-forløb er mere betydningsfuld end i andre uddannelser, da uddannelsen er individuel og sammenstykket af mange elementer. Det betyder, at den unge ikke har et tilhørsforhold til en klasse eller en bestemt uddannelsesinstitution. Desuden er uddannelsen målrettet unge, som i forvejen ofte har problemer og barrierer, som ikke kun er faglige, men også personlige og sociale. Derfor har den unge brug for yderligere støtte, og derfor er egu-vejlederens opgave bred og mangfoldig, og meget af uddannelsens succes afhænger af vejlederen.

I løbet af sit egu-forløb møder egu-eleven andre vejledere. Under skoleophold er eleverne underlagt de samme forhold, som gælder for andre på den pågældende uddannelsesinstitution. Så skolens andre vejledere, kontaktlærere og undervisere i øvrigt vil indgå i vejledningen i forhold til uddannelse, beskæftigelse og andre forhold, som kan vise sig som problemer i forløbet.

Det overordnede vejledningsansvar er dog altid hos egu-vejlederen, men det er vigtigt for den unge, at der er et godt samarbejde mellem de forskellige vejledere, så den unge ikke oplever, at der er modsatrettede informationer og indstillinger.

I praktikperioderne har egu-vejlederen en vigtig vejledningsfunktion. Virksomheden kan have begrænsede ressourcer til at understøtte den unge, som kan have problemer med fx. lavt selvværd, samarbejde eller andre ikke-faglige problemstillinger. I særlige tilfælde kan den unge få bevilget en mentor gennem andre lovgivninger (jf. afsnittet "Mange regler – hvilke muligheder"). Det medfører en ny og vigtig samarbejdsrelation, som skal koordineres af egu-vejlederen.

I nogle tilfælde vil der være flere involverede omkring den unge, fx. en sagsbehandler fra handicapcenteret eller socialforvaltningen. Det er vigtigt at etablere netværk og samarbejdsrelationer mellem vejledere og sagsbehandlere i en kommune – både omkring en enkelt ung og generelt. Viden om hinandens kompetencer og handlemuligheder kan understøtte god vejledning og sagsbehandling for de unge, så vejledningen opleves sammenhængende og skaber tryk og konstruktive handlemuligheder for den unge. Målet er, at alle aktører omkring en ung har et fælles billede af, hvilke problemer, der er de væsentligste, hvordan de løses, og hvem der løser dem.

Vejlederne kan og bør bruge hinandens særlige viden. Fx. kan en egu-vejleder, der skal finde praktikplads til en ung, have glæde af at tale med en virksomhedskonsulent i et jobcenter, og en sagsbehandler, der skal lægge en revalideringsplan, kan have nytte af at vide, om egu kan være en mulighed.

Antal personer med egu som højeste uddannelse på arbejdsmarkedet i 2006, fordelt efter arbejdsmarkedsstatus

Beskæftigede	241
Ledige	51
Udenfor arbejdsstyrken	88

Beskæftigelsesfrekvensen i 2006 var således på 63 %.

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse

Uddannelsesplanen

Uddannelsesplanen er en kontrakt mellem den unge og kommunen. Planen er styringsredskabet i forløbet. Uddannelsesplanen beskriver den unges kompetencemål samt indhold, mål og varighed af praktik og skoleophold.

Uddannelsesplanen udvikles af eleven og egu-vejlederen i samarbejde. Det er i uddannelsesplanen, at alle delelementer og målsætninger kædes sammen, så den unges kompetenceudvikling struktureres gennem planen. Uddannelsesplanen er et dynamisk værktøj, som kan ændres, hvis der sker ændringer i den unges behov. Fx kan der vise sig særlige muligheder eller hindringer i praktikforløbet eller under skoleophold. Planen er også dynamisk, fordi det kan være vanskeligt at få alle aftaler om skoleforløb og praktik på plads, når aftalen underskrives. I den underskrevne kontrakt er der ofte elementer, som er under forbehold for endelig aftale.

En del elever afbryder uddannelsen for at påbegynde en erhvervsuddannelse eller for at gå i arbejde. Så en afbrudt uddannelsesplan er ikke altid en fiasko, men kan også være en succes.

Årsager til afbrudte egu-aftaler

	2005	2006	2007
Institutionsskift	3,6	4,2	5,0
Overgang til anden uddannelse	22,3	21,5	22,7
Overgang til beskæftigelse	18,8	20,6	21,2
Flytning til anden kommune	3,8	3,3	3,5
Manglende almene/faglige forudsætninger	8,7	5,8	10,0
For højt fravær	12,3	14,7	9,2
Barsel, sygdom, giftermål, militærtjeneste	6,7	4,4	5,0
Familiemæssige eller sociale forhold	5,8	3,3	4,0
Andre personlige forhold	11,6	7,2	9,2
Ikke mødt frem	4,7	3,5	3,5
Ved ikke	1,8	11,4	6,7

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse

Eksempel på uddannelsesplan

Pia er 18 år og er netop gået ud af folkeskolen. For at hjælpe Pia i hendes ønske om at blive køkkenmedhjælper sammensættes følgende uddannelsesplan af Pia og egu-vejlederen:

19 ugers ophold på VUC på Almen Voksen Uddannelse.

Faglig udvikling: danskfaglig opkvalificering samt forbedring af it-kundskaber.

Personlig udvikling: forbedrede sociale kompetencer, gruppearbejde, selvtillid.

6 ugers praktik i et køkken i en daginstitution.

Faglig udvikling: kendskab til rutinerne i et køkken, indkøb, rengøring.

Personlig udvikling: selvtillid i arbejde, tro på, at det kan lade sig gøre at tage en uddannelse.

2 ugers undervisning sammen med andre egu'ere på kommunens ungdomsskole.

Faglig udvikling: tema om samfund og it.

Personlig udvikling: netværk med andre egu'ere, arbejdsmarkedskendskab.

21 ugers praktik som køkkenmedarbejder på plejehjemmet Lunden.

Faglig udvikling: køkkenhygiejne inkl. tre dages hygiejnekursus.

Personlig udvikling: selvtillid og selvstændighed.

4 uger på en erhvervsskole.

Faglig udvikling: kursus i hygiejne, førstehjælp og elementær brandbekæmpelse. Regler for personlig hygiejne ved arbejde med levnedsmidler og kendskab til rengøring i forhold til produktionshygiejne.

Personlig udvikling: arbejde med at begå sig blandt andre unge og tackle nye udfordringer.

52 ugers praktik i kantine.

Faglig udvikling: fortsat oplæring inden for køkkenassistentsområdet: lave og anrette buffet, kassebetjening og kundeservice, bestilling af varer.

Personlig udvikling: større selvsikkerhed og selvstændighed.

Tina: højskole og **egu** gav succes

Tina på 20 år kommer til egu via jobcenteret. Det er ikke lykkedes for Tina at få job, og efter to afbrudte forsøg på ordinære uddannelser, har hun ikke mod på en ny erhvervsuddannelse. Tina har ingen støtte hjemmefra. Forældrene har ligefrem frarådet Tina at tage en erhvervsuddannelse. De mener, at hun bare vil knække nakken på det.

Tina er en sød og omsorgsfuld pige, som er god til at tage sig af sine mindre søskende. Hun er dog svært overvægtig og virker ofte usigneret. Hun er blevet mobbet gennem længere tid og har et lavt selvværd. Hun fortæller selv, at hun har mange personlige problemer.

Tina får lagt en egu-uddannelsesplan, hvor første del er et ophold på højskole. Højskolen har fokus på sund kost og Tina møder her andre unge med samme baggrund og problemer som hende selv. Hendes selvværd forbedres løbende, og hun bliver en del af en pige-gruppe, der støtter og bakker op om hinanden. Opholdet giver Tina et stort personligt og fagligt løft.

Efter højskolen kommer Tina i praktik i et plejehjemskøkken, hvor hun sideløbende tager hygiejnebevis samt andre teoriforløb indenfor catering. Senere kommer hun i praktik i et supermarked. Tina gennemfører sit egu-forløb og bliver, på trods af sine tidligere vanskeligheder, uddannet som cater. Hun er i forløbet gentagne gange i praktik i det samme supermarked, hvor hun fungerer godt og får vigtig erhvervmæssigt erfaring. Efter afslutning på uddannelsen bliver Tina ansat i en kantine i en større virksomhed.

Praktikken

Praktikken er en grundsten i egu. Det er her, den unge får den viden og erfaring om arbejdsfunktioner og arbejdsforhold, som skal kvalificere til det fremtidige arbejdsliv. Praktikken kan foregå på en eller flere private eller offentlige virksomheder eller i enkelte tilfælde på en værkstedsskole.

Der er ikke særlige krav til den virksomhed, som skal være praktikplads. Virksomheden kan have få eller mange ansatte, og arbejdsopgaverne kan være af enhver slags ligesom virksomheden ikke behøver at være godkendt til elever. Det vigtigste er, at virksomheden tager godt imod den unge, at den unge føler sig godt tilpas på virksomheden, og at der findes arbejdsopgaver, som kan udvikle den unges kompetencer. Der er størst mulighed for et vellykket og udviklende forløb, hvis der er en kontaktperson på virksomheden, som kan hjælpe den unge til rette på arbejdspladsen.

Formelt skal praktikaftalen godkendes af egu-vejlederen, og det er en forudsætning, at praktikstedet er orienteret om mulighederne for at ansætte en ung som ordinær elev. I praktiktiden arbejder den unge 37 timer om ugen. Hvis det er hensigtsmæssigt, kan uddannelse og praktik kombineres, så det samlet udgør 37 timer om ugen.

Under praktiktiden får eleven elevløn. Lønnen kan enten være fastsat via overenskomst eller i protokollat for egu-elever. Arbejdsgiveren kan via AER modtage løntilskud på 30,- kr. i timen i egu-elevens prøvetid. Hvis praktikken samlet varer mere end seks måneder på den samme arbejdsplads, er prøvetiden de første tre måneder. Ved indgåelse af kortere forløb aftales prøvetiden til en eller to måneder. I prøveperioden kan aftalen opsiges af både arbejdsgiver og egu-eleven uden at angive årsagen.

Når der er indgået en praktikaftale, er eleven omfattet af praktikværtens arbejdsskadeforsikring. Hvis eleven under praktikopholdet gør skade på ting eller andre personer, vil det bero på en konkret vurdering, hvem der er erstatningsansvarlig.

- **Praktikaftalens første tre måneder er prøvetid.** Når praktikopholdet er kortere end seks måneder, kan prøvetiden aftales individuelt.
- I prøvetiden kan både virksomhed og egu-elev opsige praktikaftalen uden nærmere grund.
- En egu-elev arbejder som udgangspunkt 37 timer om ugen.
- I praktikperioderne betaler virksomheden elevløn, som svarer til ordinær lærlingeløn.
- I skoleperioderne får egu-eleven ikke løn, men skoleydelse fra kommunen.
- Efter praktikperioden udfylder arbejdsgiveren i samarbejde med egu-vejlederen et uddannelsesbevis.

Skoledelen

Skoledelen skal være minimum 20 uger og maksimum 40 uger. Der er flere forskellige uddannelsesinstitutioner, som kan tilbyde elementer til egu-uddannelsen. Det kan fx være produktionsskoler, erhvervsskoler, VUC (Almen Voksenuddannelse), arbejdsmarkedsuddannelser, højskoler, ungdomsskolernes heltidsundervisning og undervisning for indvandrere. Undervisningsministeriets hjemmeside om egu har henvisning til en fuldstændig liste over de skoler, der kan benyttes.

Der er to hovedformål med skoledelen. For det første skal egu-eleven opnå kundskaber og færdigheder inden for den arbejdsfunktion, som er central i egu-uddannelsen. For det andet skal skoleforløbet også give større viden om arbejdslivet og samfundet i almindelighed. Skoledelen skal i det hele taget understøtte elevens mulighed for fortsat uddannelse. Hvert skoleforløb skal så vidt muligt være et afsluttet forløb, så der er mulighed for at opnå merit for de enkelte uddannelsesdele ved fortsat uddannelse,

Egu-eleven er omfattet af samme regler som de øvrige deltagere i undervisningen. Det betyder, at den konkrete uddannelsesnorm for heltidsundervisning, også gælder som rettesnor for, hvor mange timer egu-eleven skal have pr. uge. Det kan aftales i uddannelsesplanen, at egu-eleven ikke skal deltage i eksamen eller afsluttende bedømmelse, men det kan have betydning for evt. senere merittilskrivning. Under skoleophold får eleven skoleydelse. I 2009 er skoleydelsen 592,- kr. pr. uge for unge under 18 år og 1.419,- kr. for unge over 18 år. Ydelsen udbetales hver 14. dag. Takstkataloget kan findes på Undervisningsministeriets hjemmeside.

På en del ungdomsuddannelsesinstitutioner kan elever med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse få specialpædagogisk støtte (SPS).

Achmed : Når egu hjælper drømmen på vej

17-årige Achmed har fuldført folkeskolens 9. klasse, men bestod ikke afgangsprøven i mundtlig og skriftlig dansk. Achmed har gået et år på produktionskole og har ved siden af haft fritidsarbejde i Netto. Han har det o.k. med jobbet i Netto, men det er ikke et arbejde, han gider blive ved med. Hans drøm er at blive automekaniker, og han ønsker at starte på teknisk skoles 4-årige mekanikeruddannelse. Hans UU-vejleder vurderer, at Achmed ikke kan klare denne uddannelse på grund af hans problemer med mundtligt og skriftligt dansk. Achmed har samtidig svært ved at koncentrere sig og svært ved at styre sit heftige temperament, når tingene ikke lykkes for ham.

På et møde mellem UU-vejlederen, Achmed og Achmeds far og søster snakker de om Achmeds fremtid. Achmed holder fast i, at han vil reparere biler og argumenterer med, at han havde et rigtig godt praktikophold hos et lokalt autoværksted, da han var elev på Produktionskolen. UU-vejlederen anerkender, at det er rigtigt men fastholder, at Achmed efter hans bedste vurdering ikke kan klare en EUD her og nu. Men måske kan et egu-forløb gøre Achmed klar til en mekanikeruddannelse. Achmed, Achmeds far og UU-vejlederen aftaler at kontakte egu for at høre om muligheder.

På mødet med egu er de enige om, at "der er krummer i Achmed", og at hans plan om en mekanikeruddannelse er god og realistisk. Men der er også enighed om, at Achmed ikke i øjeblikket har de danskundskaber og den modenhed, der skal til for, at han kan klare et grundforløb. Egu-vejlederen kontakter autoværkstedet, som gerne vil lave en egu-praktikplads til Achmed. Egu-vejlederen og mester laver nu sammen med Achmed en uddannelsesplan. I planen indgår, at Achmed skal følge et VUC-kursus tre hele dage om ugen det næste halve år. Kurset er dansk på 9./10. classes niveau. Sideløbende hermed er Achmed i praktik ugens to sidste dage.

Hvis alt går godt afsluttes med en 10.-klasses afgangsprøve. Det er planen, at Achmed herefter fortsætter sin uddannelse på en teknisk skoles mekanikerlinje, og at hans praktikplads hos autoværkstedet fortsættes under EUD.

Mange regler – men hvilke muligheder?

En del af målet med denne pjece er at give svar og henvisninger i forhold til de spørgsmål, der ofte stilles om supplerende støttemuligheder for egu-elever.

Det vil ikke altid være muligt at give generelle svar, fordi de unge kan være dækket af forskellig lovgivning, før de går i gang med uddannelsen. Det har i nogle tilfælde betydning for, hvilke støtteordninger, der kan etableres under uddannelsen. Nogle elever har mulighed for at få yderligere støtte af en mentor og enkelte vil indgå i en efterværnsordning, hvor en støtteperson kan være med til at hjælpe den unge. Generelt er de unge dog dækket af egu-loven og dermed ikke målgruppe for andre lovgivninger (fx. kontanthjælp, erhvervsuddannelse eller revalidering).

Kan egu-elever modtage specialpædagogisk støtte (SPS)?

På ungdomsuddannelsesinstitutionerne er det muligt at modtage specialpædagogisk støtte (SPS), hvis eleven har fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Støtten kan fx. bestå i særligt tilrettelagt undervisning, hjælpemidler eller særlige vilkår under eksamen eller prøver. Når egu-eleven deltager på et uddannelsesforløb på en skole, som er SPS-godkendt, kan eleven modtage SPS-støtte under det pågældende forløb. Det er ikke muligt at modtage SPS-støtte på forløb på uddannelsesinstitutioner, som ikke er godkendt til SPS-forløb, og derfor skal sammenhængen i SPS-tilbuddene sikres af egu-vejlederen. Kommunen kan finansiere de støttetilbud, som er nødvendige for at sikre elevens udbytte af skoleophold, hvor der ikke er SPS-støtte.

Mere om SPS og om hvilke skoler, der er omfattet, kan findes her: <http://www.spsu.dk>

Et eksempel på en problemstilling er en egu-elev, som er ordblind. Det er muligt at modtage specialpædagogisk støtte til hjælpemidler mv., når eleven er på et SPS-godkendt uddannelsesforløb. Men det er også muligt at blive testet og at modtage et tilbud om undervisning som en del af egu-uddannelsen. Over 18-årige kan testes og modtage læseundervisning, fx. FVU på VUC eller hos en privat udbyder. De lokale VUC-centre er driftsherre for udbuddene, og derfor kan de lokale VUC-centre være behjælpelige med at skaffe kontakt. Generelt er voksne ordblinde berettiget til ordblindeundervisning for voksne. Det gælder alle, som har opfyldt undervisningspligten, også unge under 18 år.

Dansk Videncenter for ordblindhed findes her: <http://www.dvo.dk/index.php?id=13>

Kan en egu-elev få bevilget en mentor?

I egu-loven er der efteråret 2009 ikke adgang til en mentorordning. Regeringen har dog efteråret 2009 fremlagt en ungepakke, der indeholder et forslag om, at unge i ordinær uddannelse kan få mentorstøtte via LAB-loven. Derudover er der allerede nu muligheder i andre lovgivninger, som i nogle tilfælde kan anvendes af egu-elever.

- Erhvervsskolerne har mulighed for at etablere mentorordninger for elever, der har behov for dette. Der kan fx. gives støtte til at gennemføre et grundforløb
- I serviceloven er der mulighed for at etablere efterværnsordninger for unge op til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed (Serviceloven § 76). Der er fx. mulighed for at tildele den unge en fast kontaktperson eller personlig rådgiver (tilbud efter Servicelovens § 52, stk., 3. nr. 6 og 7). Tilbuddet ophører, når indsatsen ikke længere opfylder formålet i forhold til den unges behov, eller når den unge fylder 23 år. En forudsætning for at modtage tilbud efter § 52 i Serviceloven er, at der er udarbejdet en § 50 undersøgelse og lavet en helhedsorienteret handleplan for den unge (Servicelovens § 140)
- Integrationsloven indeholder muligheden for mentorordninger. Mentorer efter disse lovgivninger bevilges gennem jobcentrene. Linket her giver flere informationer: <http://www.nyidanmark.dk>
- Der kan etableres mentorordninger i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse jf. bekendtgørelsen om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv.

Kan eleven fortsætte sin egu-uddannelse efter flytning til en anden kommune?

Uddannelsesplanen er en bindende aftale mellem kommunen og eleven og ophæves derfor, hvis eleven fraflytter kommunen. Det er dog muligt for fraflytningskommunen at opretholde uddannelsesplanen, hvis det er praktisk muligt, og den modtagende kommune vil dække omkostningerne til uddannelsen. Den modtagende kommune har mulighed for at overtage uddannelsesplanen evt. efter at have justeret den.

Kan skoleundervisning og praktik kombineres?

Det er muligt at kombinere undervisning og praktik i løbet af en uge, hvis det er praktisk muligt i forhold til arbejdspladsen og uddannelsesstedet. Der er ikke specifikke krav til antallet af ugentlige undervisningstimer, men det forudsættes, at egu-elever følger den pågældende uddannelsesinstitutions norm for heltidsundervisning.

Tiden kan fordeles sådan, at eleven går i skole om formiddagen og er på praktikstedet om eftermiddagen, eller sådan at eleven går på skole nogle dage og i praktik nogle dage.

Det er en forudsætning, at den samlede skoleundervisning ikke strækker sig ud over de maksimale 40 uger omregnet til helhedsundervisning.

Kan arbejdsgiveren få Arbejdsgiverens Elevrefusion (AER)?

Arbejdsgiveren kan ikke modtage AER, da AER kun gives til erhvervsuddannelserne. Arbejdsgiveren kan dog modtage et AER-finansieret løntilskud på 30 kr. pr. time i egu-elevens prøveperiode. I en praktik på seks måneder er prøvetiden tre måneder, og i kortere praktikforløb er prøvetiden en eller to måneder. Blanket til ansøgning findes her <http://www.atp.dk>

Kan der gives løntilskud til en egu-elev i praktikperioden?

Ud over muligheden for at modtage 30,- kr. pr. time som tilskud under prøveperioden, kan arbejdsgiveren ikke modtage løntilskud til eleven. Mulighederne for løntilskud i andre lovgivninger, fx. LAB-loven, gælder for de unge, der tilhører målgruppen for lovgivningen, og dermed ikke for egu-elever.

Hvordan finansieres egu?

Finansieringsmodellen for egu blev omlagt pr. 1. juli 2009. Omlægningen betyder, at refusionen nu er baseret på kommunens aktivitetsniveau på området. Refusionen udgør 65 % af skole-ydelsen, 50 % af udgifterne til undervisning, dog maksimum 50 % af et beløb på 52.250 kr. pr. årselev. Desuden er der refusion på 50 % af udgifterne til de supplerende tilbud op til et beløb på 5.225 kr. pr. årselev. Refusionsregler og regler for indberetning kan findes på: <http://www.uvm.dk>

Kan dansk som andetsprog indgå i egu?

Dansk som andetsprog kan indgå i uddannelsesplanen. Det er hensigtsmæssigt, at en sprogskole har gennemført en sprogvurdering for at afdække den unges kompetencer og behov for uddannelse. Unge over 18 år kan modtage undervisning i dansk som andetsprog under Almen Voksenuddannelse (AVU).

Har man som færdiguddannet egu'er adgang til optagelse i A-kasse?

De almindelige regler for nyuddannede gælder også for egu-elever, da egu er en erhvervskompetencegivende uddannelse. Egu-eleven har ret til optagelse i A-kasse umiddelbart efter uddannelsens afslutning. Med uddannelsesbeviset som "bevis" skal der skriftligt søges om optagelse i A-kassen senest 2 uger efter afsluttet uddannelse.

Hvis egu-eleven bliver ledig efter uddannelsens afslutning, kan den unge modtage dagpenge på dimittendsats efter karenstid på en måned. Dagpenge betales bagud, og derfor går der yderligere 2-4 uger før pengene udbetales.

Er der løn under ferien?

Hvis eleven går i skole lige før eller efter en ferie, udbetales der skoleydelse under ferien. Hvis der holdes ferie i praktikperioden betaler arbejdsgiveren løn under ferien. Der gælder særlige regler for elevers ret til at afholde ferie. De kan findes på Arbejdsdirektoratets hjemmeside: <http://www.adir.dk>

Kan egu indgå som et aktiveringstilbud i kommunen?

Egu kan ikke være et aktiveringstilbud, da det er et uddannelsestilbud. Men et aktiveringstilbud kan for over 18-årige på kontanthjælp fungere som forberedelse til en egu. Det kan ske gennem et tilbud på en virksomhed eller gennem et særligt tilrettelagt tilbud.

Merit – kan man få godskrevet dele af egu på en anden uddannelse?

Tidligere gennemførte undervisningsforløb kan ikke meriteres ind i egu-uddannelsen, men skoleforløbet i egu bestræbes lagt som hele forløb, så der er mulighed for at opnå merit, hvis eleven efterfølgende vælger en beslægtet uddannelse. Meritten afhænger af hvilke elementer, der indgår i skoledelen. Der kan også være mulighed for, at nogle dele af praktikken kan give merit, hvis egu-eleven fortsætter i en erhvervsuddannelse inden for det faglige område. Det faglige udvalg for den pågældende erhvervsuddannelse har kompetencen til at godskrive praktikforløb og bevilge en forkortelse af uddannelsen.

Hvordan adskiller egu sig fra ungdomsuddannelse til unge med særlige behov (USB)?

Uddannelse til unge med særlige behov er tilrettelagt for unge udviklingshæmmede og andre unge, der af fysiske og psykiske grunde ikke kan gennemføre en ungdomsuddannelse, heller ikke selv om der ydes specialpædagogisk støtte. Målet med uddannelse til unge med særlige behov er, at den unge udvikler kompetencer til at leve et så aktivt og selvstændigt voksenliv som muligt. Egu'en har som mål, at den unge udvikler kompetencer, som giver direkte adgang til arbejdsmarkedet eller til en erhvervsuddannelse. Egu er for unge, der er mere ressourcestærke og selvhjulpne end unge, der skal på USB.

Kan en egu-elev være på revalidering?

Der stilles ofte spørgsmål om revalidering til egu-elever. Revalidering er en mulighed, som kun kan anvendes, når alle andre muligheder er undersøgt og forkastet. Da egu-elever er i gang med en uddannelse, har de et forsørgelsesgrundlag og en plan, og derfor vil eleverne ikke umiddelbart være målgruppen for revalidering.

Skal revalidering bevilges, skal der være væsentlige begrænsninger af fysiske, psykiske eller sociale årsager. Begrænsningerne i arbejdssevnen skal være så omfattende, at den unge ikke på anden måde kan forsørges.

Egu kan dog bruges af en ung, som har fået tilkendt revalidering. En forudsætning for, at den unge har fået tilkendt revalidering er, at den unge har været igennem et forløb, hvor der udarbejdes en ressourceprofil. Egu kan ikke opfattes som en arbejdsprøvning.

Er en ung blevet godkendt som revalidend, skal erhvervsplanen godkendes. Om egu kan godkendes som en erhvervsplan afgøres af, om der efter endt uddannelsesforløb er gode muligheder for job.

Hvem betaler praktiklønnen under forrevalidering og revalidering

Det er arbejdsgiveren, der betaler lønnen. Hvis lønnen er mindre end revalideringsydelsen, ydes der et supplement.

Egu-målgruppen vil typisk ikke kunne opfylde betingelserne for at etablere en mindstelønsordning (Aktivloven § 51, stik.3). Der er ikke ud over disse regler mulighed for at give tilskud til arbejdsgiveren.

Er forrevalidering en mulighed for egu-elever

Målgruppen for forrevalidering er den samme som målgruppen for revalidering, det vil sige, at det er unge, som har en væsentlig begrænsning i fysiske, psykiske eller sociale forhold.

Den væsentligste forskel mellem revalidering og forrevalidering er, at forrevalideringsplanen skal bestå i et afklarende og erhvervsmodnende forløb for den unge. Derfor vil det være afgørende, om den lagte plan for egu-forløbet vil kunne betragtes som afklarende og erhvervsmodnende.

I praksis tilkendes sjældent forrevalidering til unge under 25 år, da andre lovgivninger er iværksat for at sikre, at unge kan opnå uddannelse.

egu

- en skræddersyet uddannelse til unge under 30 år
- en erhvervskompetencegivende uddannelse, der udbydes af kommunen
- en uddannelse, hvor praktikken fylder mest
- en uddannelse, hvor egu-vejlederen er central for succes og gennemførelse

**- en vej til en
uddannelse**